

zu vorbe, cit cu o forță de atracție manifestată la nivel pur senzorial (traducerea scenică este, însă, destul de naivă; acțița își scoate broboada, iar la vederea părului ei, bietul Gheorghe se pierde cu totul). La fel de acuzat, ca să nu spunem exterior, este exprimată și fascinația ce-l ținutiese pe Dragomir, în momentele când se află în preajma eroinei; personajul își pierde orice urmă de stăpânire de sine, mâinile întinse orbește către trupul ei, încep să tremure, ochii îi sînt dați peste cap. Gîndiți — și sărăciți astfel — eroii sînt scutiți, parcă, de frămîntare lăuntrică, aceasta reducîndu-se la a se supune sau nu femeii, iar în cazul ei, la a reuși sau nu să ucidă. Finalul este, dealtfel, modificat în același sens: cadavrul lui Dragomir și cel al lui Gheorghe (care s-au înjunghiat reciproc, într-o luptă cu cuțitele), alături de cadavrul lui Ion, rămas și el în scenă, sînt privite cu o bucurie patologică de către triumfătoarea Anca, scaldată în lumină roșie. Actorii care interpretează personajele dramei caragialeene sînt Ileana Zărnescu (Anca), Dumitru Drăgan (Dragomir), Cornel Poenaru (Gheorghe). Din dorința de a nu-i nedreptăți, judecîndu-le interpretarea din perspectiva unei viziuni regizorale speciale, nu vom face aprecieri critice decît în privința interpretului lui Ion, Dem Niculescu, care — surprinzător, pentru rolul cel mai „gras“, ca posibilități de a figura patologi-

cul — își construiește partitura scenică cu mult simț al măsurii, cu căldură și cu înțelegere. Supărătoare este numai masca lui, gen Frankenstein, dar...

Grupul de amatori de la „Electroputere“ — Craiova, sub conducerea actriței Rodica Radu de la Teatrul Național, a oferit o citire limpede a textului, fără efortul de a găsi sensuri noi, fără deosebite tălmăciri, dar și fără răstălmăciri. Meritorie, pentru acest colectiv, este preocuparea dovedită față de cunoașterea și de reprezentarea unor opere capitale ale literaturii noastre dramatice (este cel de-al doilea Caragiale montat aici); laudabile sînt și credința, seriozitatea cu care amatorii înțeleg să facă teatru. Spectacolul are stîngăciile inerente, dar și prospețimea neprofesionistului; singurul rol distonant, într-un ansamblu caracterizat, în primul rînd, prin simțul măsurii, este cel al lui Ion, interpretul său fiind singurul care încearcă o mîmare a jocului profesionist, de la care împrumută și reține, însă, doar ticurile, poncifile. În montarea amatorilor, dramatismul se naște din simplitate, din absența „efectelor“ deosebite. Interpretii ne prezintă un text înțeles în datele sale esențiale, ne propun imaginea pe care și-o făurește cititorul obișnuit, spectatorul obișnuit. Și publicul simte acest lucru, încît dialogul scenă-sală se stabilește firesc și foarte, foarte simplu.

Cristina Dumitrescu

NOTE

„Nicolae Iorga, Biobibliografie“

Exemplara carte Nicolae Iorga, biobibliografie, datorată fostului secretar al savantului, prof. Barbu Theodorescu, însumează, în 1391 poziții bibliografice, toate volumele, broșurile, extrasele din operele mari ale omului, „cari a fost“. În volumele următoare se vor bibliografa articolele și studiile. Impresionanta muncă de fișare prilejuiește și omului de teatru o lectură pasionantă, stimulată de secțiunea privind volumele de teatru. Prima piesă a istoricului, Mihai Viteazul, datează din

1911, iar ultima, Vagabondul, din 1940. Iorga scrie 38 de piese, în majoritate trame medievale. Traduce Hangița de Goldoni (1914) și Prometeu înălțuit de Eschil, „în patru perdele și două tablouri“ (1940). Majoritatea pieselor au fost jucate la Teatrul Național, Teatrul Popular și Teatrul Ligii Culturale. În piesele sale au ipărat mari actori: Gh. Ciurian în Tudor Vladimirescu, George Calboreanu în Fratele păgîn, Maria Filotti în Cassandra, Ion Manolescu, G. Calboreanu. Al. Critic în Catapeasma ruptă-n două. Romuald Bulfinski, Ion Manolescu în Moartea lui Asur, N. Bălățeanu, Ana Luca, Ion Manolescu în Un biet moșneag și un doge. La Vălenii de Munte se încurajează tea-

trul de reconstituire istorică în aer liber prin scenariul Răzbușnarea pămîntului, cu subiectul tras din veacurile cețoase ale năvălirilor. Fi rese, cele mai multe drame au fost tipărite în „Datina românească“, tipografia așezămintelor culturale din Vălenii de Munte.

Nobila rivnă a distinsului cercetător Barbu Theodorescu merită toate elogiile. Cu volumele următoare, vom afla, desigur, toate articolele și studiile lui Iorga despre teatru. Va fi cel mai nimerit prilej pentru un studiu temeinic, de amploare, merit să precizeze locul nedreptății dramaturg și teoretician în istoria teatrului românesc.

I. N.